

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaransenis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

3. De ministro sacramenti Extremæ vnctionis, & tempore, quo dari
debeat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

1. **V**ide Henric. in summa lib. 3. cap. 9. Franc. de Pitigian. dist. 23. quest. unica art. 8. Petrum de Ledema in summa par. 1. de Sacrament. ubi de Sacramento Extrema vnctionis cap. 4. Soar. tom. 4. de poenit. disput. 41. sect. 1. Sayr. de Sacrament. in genere lib. 5. cap. 1. quest. unico art. 2. vers. de Sacrament. Extrema vnct. Aegid. de Coninck de Sacrament. tom. 2. disput. 19. num. 16. cum seqq. Bonacin. in simili tract. disput. 7. quest. unica. puncto 6. a num. 1. Fernandez in examine Theolog. moralis part. 3. cap. 10. §. 1. num. 10. Balduin. iun. super opera controuers. Bellarmini part. 2. lib. 6. cap. 2. Vincent. Illiuc. in quest. moral. tract. 3. c. 6. num. 117. cum seqq. Ioan. Sanci. in select. disp. 27. num. 16. Torreblanca de iure spirit. lib. 2. cap. 12. num. 30. cum seqq. Hurtado de Sacram. tract. de Extrem. vnct. diff. 8.

2. Sacramentum Extrema Vnctionis impendere suum effectum in vltima vnctionis virtute omnium prece-

dentium, resoluunt Sot. in 4. dist. 23. quest. 1. art. 1. Azor. in sit. moral. p. 1. lib. 10. cap. 19. q. 5. in fine. Aegid. de Coninck d. disput. 19. dub. 6. Bonacin. d. puncto 6. num. 2.

a. Ac peccati reliquias abstergit.] Primarium huius Sacramenti effectum esse, tollere reliquias precedentium peccatorum tam originalis, quam actualium, mortalium, & venialium, tenent per hunc text. Aegid. de Coninck d. disput. 19. dub. 5. num. 17. Torreblanca d. lib. 2. cap. 11. num. 31. late Hurtado d. tract. de Extrema vnct. diff. 8.

β. Et morbi incommoda, ac labores, &c.] Sanitatem corporis esse huius Sacramenti effectum & rem, explicat Ioan. de Lugo de Sacrament. in genere disput. 2. sect. 8. num. 166. proindeque conferre salutem corporalem quando expedit, tradunt Valent. tom. 4. disput. 8. quest. 1. puncto 3. Suar. part. 3. tom. 4. disput. 41. sect. 3. ex num. 1. Torreblanca d. lib. 2. c. 11. num. 32.

De Ministro Sacramenti Extrema Vnctionis, & tempore, quo dari debeat.

C A P V T I I I.

1. Ministri proprii Extrema vnctionis sunt Ecclesie Presbyteri.
2. Regulares Sacerdotes, qui Extremam vnctionem sine proprii parochialis Presbyteri speciali licentia ministrauerint, ipso iure excommunicationem incurrunt Sedi Apost. specialiter reseruatam.
3. Regulares possunt Extremam vnctionem toties quoties opus fuerit, ministrare omnibus & singulis Fratribus professis, conuersis, oblatis, donatis, nouitijs, & seruatoribus secularibus.
4. Excommunicationem Clem. 1. de priuileg. non in-

- currunt Religiosi administrantes cum ratihabitione parochi, vel in casu necessitatis ipso absente.
5. Sacerdotes plures simul cum Curato eodem tempore possunt Extremam vnctionem dare.
6. Extrema vnctio illis infirmis presertim adhibenda, qui tam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur.
7. Extrema vnctio vt exhibeatur non est expectandus articulus, quo infirmus omni prorsus sensu careat.
8. Extrema vnctionis Sacramentum iterari potest statu infirmitatis mutato.

Iam verò, quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum, nam & ostenditur illic, proprios huius Sacramenti ministros esse Ecclesie Presbyteros. quo nomine, eo loco, non atate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut Sacerdotes, ab ipsis ritè ordinati, per impositionem manuum presbyterij. Declaratur etiam, esse hanc Vnctionem a infirmis adhibendam, illis verò presertim, qui tam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur, vnde & Sacramentum exentium nuncupatur, Quod si infirmi post susceptam hanc Vnctionem conualuerint, iterum huius Sacramenti subsidio, inuari poterunt, cum in aliuo simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam doceant, hanc Vnctionem vel signentum esse humanum, vel ritum à Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem, & qui illam iam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiua Ecclesia referenda esset, & qui dicunt, ritum, & vltum quem sancta Romana Ecclesia in huius Sacramenti administratione obseruat, Iacobi Apost. sententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum esse, & denique qui hanc extremam Vnctionem à fidelibus sine peccato contemni posse affirmant. hæc enim omnia manifestissime pugnant cum perspicuis tantj Apost. verbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aliarum omnium mater, & magistra, aliud in hac administranda Vnctione quantum ad ea, quæ huius Sacramenti substantiam perficiunt, obseruat, quam quod beatus Iacobus præscripsit. Nec verò tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse possit.

Hæc sunt quæ de poenitentia, & Extrema Vnctionis Sacramentis hæc sancta oecumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autè canones inuiolabiliter seruandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuò damnat, & anathematizat.

1. **E**xtrema Vnctionis proprios ministros esse Ecclesie Presbyteros, per hunc text. asserunt Cardin. Bellarm. in controuers. Catholic. tom. 2. lib. de Extrema vnctione cap. 9. in princip. Soar. tom. 4. disput. 43. Henric. in summa lib. 3. cap. 13. §. 2. Fr. Emman. quest. regul. tom. 3. quest. 79. art. 1. Sayr. de Sacrament. in genere lib. 2. cap. 2. quest. 3. art. 2. vers. de Sacramentis, in med. Petr. de Ledema in summa part. 1. de Sacrament. ubi de Sacramento Extrema vnctionis, cap. 5. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. Extrema vnctio. §. 2. Valer. Reginald. in praxi fori poenitent. lib. 28. à num. 60. Aegid. de Coninck de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 19. à num. 27. Bonacin. etiam de Sacrament.

disput. 7. quest. unica, puncto 4. à num. 1. Fernandez in examine Theolog. moralis part. 3. cap. 10. §. 1. num. 8. Homobon. de Bonis de examine Ecclesiast. tom. 1. tract. 2. questione 53. Molfes. in summa Theologie moralis tract. 4. cap. 3. num. 32. Vincent. Illiuc. in quest. moralibus tract. 3. cap. 5. num. 87. Paul. Layman in Theologia morali lib. 5. tractat. 8. cap. 6. à num. 1. Zambrán. de casibus in articulo mortis cap. 5. dub. 8. num. 2. Ludouic. à S. Ioanne de administrat. Sacrament. artic. 5. de Extrema vnctione num. 22. Torreblanca de iure spirituali lib. 2. cap. 11. num. 26. cum seqq. Hurtado de Sacrament. tractat. de Extrema vnct. diff. 12. Hieron. Roder. in compendio quest. regul. resolut. 141. à num. 1. Tambur. de iure

a Cap. illud superfluum 95. dist. & infra c. no. vlt. b. 1. Tit. 4. Iacob. 5.

c Infra con. 3. de Sacrament. l. xtr. vnct.

d Cap. non lic. 12. dist. 23. in fin. de summa Trinit. & cap. fin. de foro compet.

iure Abbatum, tom. 2. disput. 7. quæst. 2. Ego ipse de officio, & potest. Parochi cap. 22. à princip. qui ferè omnes numeris immediate seqq. resolvunt non posse Presbyteros hoc Sacramentum administrare nisi habeant iurisdictionem, & ab Ecclesia non impediatur, ac propterea graviter peccare qui non est proprius Sacerdos, aut Parochus, vel qui facultatem non habet à proprio Parocho, si hoc Sacramentum ministraverit, quia hoc ad proprii Pastoris pertinet officium, & nullus mittere debet facem in messem alienam, sibi que alienam iurisdictionem usurpare.

2. Regulares autem Sacerdotes, qui clericis, secularibus, siue laicis Sacramentum hoc sine proprii parochialis Presbyteri speciali licentia ministraverint, ipso iure excommunicationem incurrere Sedi Apost. specialiter reservatam probat text. in Clement. 1. de privileg. & ex illa colligant Henriq. in summ. lib. 13. cap. 40. §. 4. littera N. Fr. Emman. quæst. regul. tom. 2. quæst. 60. art. 2. versic. decima, Zerol. d. verb. Extrema unctio, §. 2. Azor. insit. moral. part. 1. lib. 12. cap. 13. quæst. 5. vers. primus, Paul. Comitol. respons. moral. lib. 1. quæst. 44. Ludovic. Miranda in man. Pralator. tom. 1. quæst. 46. art. 1. Aloys. Ricc. in praxi aerea resolut. 210. versic. duodecimo, Laçana in summ. quæstionum Regular. cap. 9. num. 31. & cap. 21. num. 10. Bonacin. d. puncto 4. num. 6. Ego ipse de officio, & potestate Episcopi part. 3. allegat. 50. num. 96. secundum Lugdunen. impress. & de offic. & potest. Parochi e. 22. num. 3.

3. Omnibus tamen, & singulis Fratribus professis, conuersis, oblati, donatis, novitijs, & servitoribus secularibus, aut pauperibus in hospitalibus suis degentibus, posse ipsos Regulares Sacramentum hoc toties, quoties necessarium fuerit, ministrare absque alicuius pœnæ incursum, concessit Eugenius IV. Fratribus Minoribus, referunt Ludovic. Miranda d. art. 1. vers. sed pre. Portel. in dubijs rogul. verb. famuli, seu familiares, num. 1. Tambur. d. disput. 7. q. 3. in princip. Hieron. Roder. in compendio quæst. regul. resolut. 64. num. 1. Ego ipse d. cap. 22. num. 4.

4. Excommunicationem dicta Clement. 1. de privileg. non incurrere Religiosos administrantes cum rathabitatio- ne Parochi, vel in casu necessitatis ipso absente, resolvunt plures citati à Bonacin. d. quæst. unica, puncto 4. num. 6. quibus addo Fr. Ludovic. Miranda d. quæstione 49. art. 2. conclus. unica, in princip. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 10. lib. 9. cap. 4. num. 9. Tamburin. d. disput. 7. quæst. 2. Posse enim quemcumque alium Sacerdotem non excommunicatum, aut suspensum licite ministrare hoc Sacramentum si Parochus adsit, vel non possit, aut per manifestam iniuriam nolit hoc Sacramentum ministrare, ex interpreta- tione, seu presumpcia Episcopi, vel Papæ licentia, si pro ea petenda Superior adiri nequeat, tenent Henriq. d. lib. 3. e. 1. §. 4. Soar. tom. 4. de pœnitent. disput. 44. sect. 2. Aegid. de Coninck d. disput. 19. num. 9. Fernandez d. §. 1. num. 8.

prope fin. Zambran. de casibus in articulo mortis, cap. 5. dub. 8.

Plures Sacerdotes simul cum Curato eodem tempore posse Extremam unctioem dare, itaut unus unum sensum ungat, itidem prolata forma partiali, asserunt Valer. Reginald. d. lib. 28. num. 62. Galet. in margarita casuum conscient. verb. Extrema Unctio habet, Aegid. de Coninck d. disput. 19. dub. 9. Possuin. de officio curati cap. 9. sub num. 8. Bonacin. d. puncto 4. num. 7. vbi subdit hoc non esse faciendum sine necessitate, alias incurrerit peccatum mortale, Ludovic. à S. Ioanne d. loco num. 7.

a. Infirmis adhibendam, &c.] Vide Henriq. d. lib. 3. cap. 11. à princip. Zerol. d. verb. Extrema unctio §. 3. & de sacram. Pœnit. cap. 15. q. 7. vers. dico scemad. Galet. in margarita casuum conscient. eod. verb. Extrema ministraverit, num. 1. Possuin. d. cap. 9. num. 4. in princip. Aegid. de Coninck d. disput. 19. dub. 7. Ludovic. Miranda d. q. 49. art. 2. conclus. 2. Ludovic. à S. Ioanne d. art. 5. à num. 5. Hurtado d. tract. de Extrema unct. diffie. 10. Fr. Emman. dicta quæst. 79. art. 2. Bonacin. d. quæst. unica puncto 5. num. 1. vbi num. 6. subdit parochum administrare debere hoc Sacramentum cum viderit hominem esse morti proximum ob pestem, ob tactum viperæ, vel ob rabidum morsum, & addit Chapeauille in tract. de modo administrandi Sacramenta a tempore pestis, cap. 5. quæst. 11. Sacramentum hoc sub conditione posse administrari, quamvis etiam adhibito medicorum iudicio probabiliter dubitetur, an homo peste infectus, & consequenter in periculo mortis sit, necne? de quo Ego ipse d. cap. 22. num. 22. & seq.

Ad exhibendum tamen hoc Sacramentum non esse expectandum articulum, quo infirmus omni prorsus sensu careat, aut quo omnino ipsius desperata sit salus, advertunt Nald. in summ. verb. Extrema unctio num. 1. Aegid. de Coninck d. disput. 19. dub. 7. num. 24. Possuin. d. cap. 9. num. 5. Ludovic. Miranda d. quæst. 49. art. 2. conclus. 3. Bonacin. d. puncto 5. num. 7. Nec esse necessarium vi infirmus in lecto iaceat; quia etiam extra lectum iungi posse, v. g. peste infectum, hydropticum, & phthisicum, resolvunt Henriq. d. lib. 3. cap. 11. §. 1. Zambran. d. cap. 5. dub. 3. Senes quoque, qui in senectute deficient, absque alia infirmitate iungi posse, tenent Bonacin. d. puncto 5. num. 6. in princip. Valer. Reginald. d. lib. 28. num. 69. Ludovic. Miranda d. quæst. 49. art. 2. conclus. 8. vbi idem dicit de mulieribus in partu iam iam deficientibus, & similibus.

β. Iterum huius Sacramenti subsidio, &c.] Vide Victor. in sum. num. 224. Henriq. d. lib. 3. e. 8. §. 4. Soar. tom. 4. de pœnit. disp. 40. in fine. Fr. Emman. d. q. 79. art. 4. Petr. de Ledefma in summ. p. 1. de Sacram. vbi de Sacram. Extremæ unctio- nis, e. 8. Aegid. de Coninck d. disput. 19. à num. 26. Valer. Reginald. d. lib. 28. num. 49. Bonacin. d. quæst. unica puncto 6. num. 4. Possuin. d. e. 9. num. 18. Molset. in summ. Theolog. moralis tract. 4. e. 3. n. 55. Paul. Layman d. e. 4. n. 5. metipsum de officio, & potest. Parochi e. 22. nu. 78. Torreblanca d. lib. 2. e. 11. n. 41.

De Sanctissimo Pœnitentiæ Sacramento.

- 1 Pœnitentia est verè & propriè Sacramentum pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur.
- 2 Baptismus, & Pœnitentia Sacramenta duo distincta sunt.
- 3 Pœnitentia vocatur secunda post naufragiū tabula.
- 4 Verba Domini, Accipite Spiritum sanctum, &c. intelliguntur de potestate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ.
- 5 Actus tres in pœnitente requiruntur quasi materia Sacramenti Pœnitentiæ, videlicet contritio, confessio, & satisfactio.
- 6 Contritio bona ex quibus non eliciatur.
- 7 Confessio sacramentalis instituta & ad salutem necessaria est iure diuino, & modus secretè confiten- di est à Christo institutus.

- 8 In Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium est iure diuino confiteri omnia & singula peccata.
- 9 Integritas confessionis.
- 10 Peccata omnia mortalia post Baptismum commissa necessariò explicanda sunt in confessione.
- 11 Circumstantiæ quæ peccati speciem mutant.
- 12 Confessio omnium peccatorum non est impossibilis, sed ad eam tenentur omnes & singuli Christi fideles semel in anno.
- 13 Absolutio sacramentalis Sacerdotis est actus iudicialis, non nudum ministerium.
- 14 Sacerdotes in peccato mort. existentes ligandi & soluendi potestatem habent.
- 15 Sacerdotes soli sunt ministri absolutionis.
- 16 Episcopus habet ius referuandi casus, & casuum referuatio